

Lidia Glavina
sedi na majavem stolčku

AKTUALNO 5

Kaj nam prinaša zlitje optične in radijske tehnologije

ZNANOST 15

Novi podlistek:
Ivan Cankar in njegove ženske

KULTURA 16

60
LET

DELO

ČETRTEK, 17. JANUARJA 2019 | CENA 1,50 EUR, 14 HRK | LETO 61 / ŠT. 13

VEDETI VEČ POMENI IMETI MOČ

WWW.DELO.SI

Analiza (ne)priljubljenosti Desusa

Desus in Karl Erjavec sta padla na rep merjenj priljubljenosti, graf podpore upokojenski stranki riše razmeroma živahno sliko.

Več za plače, manj za razvoj

Župani bodo z lani izbojevano višjo povprečnino lahko krili le stroške višjih plač. Vprašanje je, koliko bo ostalo za razvoj.

AKTUALNO 2

Korošci siti obljub, Dars poln milijonov

Ob zahtevah Korošcev, naj država pohiti pri gradnji tretje razvojne osi, smo analizirali poslovanje Darsa.

AKTUALNO 3

Tudi sindikati bi drugačne davke

Če se ne prilagodi davčna zakonodaja, bo od zvišanja minimalne plače največ koristila imela država.

AKTUALNO 5

Kaj Putin prinaša Beogradu

Aleksandar Vučić bo obisk ruskega kolega izkoristil za odgovor na serijo uličnih protestov proti avtokratski vladavini.

SVET 6

o tem, kako mlade navdušiti za znanost

MNENJA 7

Razcvet gradnje stolpnic v Šiški

Okoli 520 novih stanovanj bo zgrajenih na območju Šiške do konca leta 2020. Kdo gradi, kje gradi in kakšne bodo cene?

LJUBLJANA 8

Najboljše slovenske znamke

Za vrednost podjetniške oziroma korporativne blagovne znamke sta ključna prepoznavnost in dolgoročno stabilen dobiček.

GOSPODARSTVO 10

Štirje promili za skrivnost superprevodnosti

Denar za znanost Dosežek Jureta Kokalja postavlja vprašanje, zakaj politika znanosti privoščila le 0,4 odstotka proračuna

Kljub vrhunskim dosežkom v znanosti, kakršna je raziskava dr. Jureta Kokalja, vladam nikakor ne uspe pripraviti krovnega zakona, ki bi omogočil razvoj in preboj. FOTO VORANC VOGEL

LJUBLJANA – Znanstvenik dr. Jureta Kokalja raziskuje upornost in superprevodnost. Z ameriški in kanadskimi kolegi je prek numeričnih simulacij opisal zahteven eksperiment, povezan z vedenjem elektronov v visokotemperaturnih superprevodnikih, in odkritje objavil v prestižni reviji *Science*, podrobneje pa o njem pišemo na Delovih straneh Znanosti.

MIHA PRIBOŠIČ

Danes se z izračuni Jureta Kokalja še ne moremo peljati v službo na magnetni blazini brez trenja ali pošiljati elektrike na drugi konec planeta brez izgub. A v morda niti ne tako oddaljeni prihodnosti bomo tudi zaradi tega odkritja počeli prav to.

Brez novih spoznanj in odkritij ne bo razvoja, je bilo včeraj opozorjeno na javni tribuni o znanosti v Kopru. A delež za znanost se kljub temu in podobnim opozorilom ne povečuje in vladam nikakor ne uspe pripraviti krovnega zakona, ki bi omogočil razvoj in preboj. Verjetno tudi zato, ker se začetna znanstvena spoznanja in odkritja zdijo tako abstraktna in oddaljena.

Raziskave superprevodnosti pri višjih temperaturah so eden svetlih gralov sodobne fizike, ki odpira neslutene tehnološke možnosti in obeta tako zelo razviti trajnostni način življenja. Verjetno res ne že čez štiri leta, kar je običajen razpon, do katerega seže pogled politika, a vlada Marjana Šarca ima zdaj priložnost, da pogleda malo dlje.

▶ STRAN 3, 7, 13

Tema dneva

Znanost čaka na zakon

JASNA KONTLER - SALAMON

Včerajšnja javna tribuna o znanosti v Kopru, organizirana v okviru civilne pobude *Shod za znanost*, je že drugič v tednu dni – prvič je bilo to na predstavitvi mnenj o pomenu znanosti, raziskav in inovacij, ki jo je minuli petek organiziral matični parlamentarni odbor – opozorila na resnost vsestranskega zaostajanja naše znanstvenoraziskovalne sfere, ki se najbolj jasno kaže v premajhnem in nestabilnem financiranju ter že več let trajajočem mncanju s pripravo novega krovnega raziskovalnega zakona, ki se ga je vsaka vlada lotila na novo. Sedanja naj bi to prakso prekinila.

Od novega zakona, ki naj bi raziskavam pridružil še razvoj, si v znanstveni sferi obetajo večjo avtonomijo – sedanjim zavira tudi ustrezno nagrajevanje naših raziskovalcev – ter stabilnejše in precej večje prihodke. Čeprav naj bi se financiranje znanstvenoraziskovalne sfere po nekaterih ocenah v zadnjih letih nekoliko izboljšalo, še vedno ne

Letošnji proračun financiranju raziskav namenja še manj denarja kot lanski.

dosega niti 0,4 odstotka BDP, kar je, denimo, komaj polovica tega, kar trenutno svoji znanosti namenja Estonija. Pri tem pa letošnji proračun financiranju raziskav namenja še manj denarja kot lanski.

Rešitev naj bi prinesel rebalans proračuna, vendar le, če ne bo znova varčevanja prav na področju znanosti in raziskav. Zakaj se varčevanje dogaja prav tu? Minister Jernej Pikal je na lanski predvoilni tribuni o znanosti priznal, da se pri znanosti varčuje, ker se tam pač lahko.

Verjetno bi bilo koristno, če bi se vlada in parlament še pred rebalansom podrobno seznanila s podatki, da se vsaki državi velika naložba v znanost in razvoj že v desetih letih večkratno povrne. Morda se bo primerna priložnost za to ponudila v včeraj napovedanem shodu za znanost pri predsedniku vlade.

Naš Newton

KARIKATURA MARKO KOČEVAR

Theresa May ostaja premierka

Brexit Britanska vlada je preživela glasovanje o nezaupnici

Konservativna vlada Therese May je sinoči po pričakovanih prestala glasovanje o nezaupnici v britanskem parlamentu in si s tem izborila nekaj dodatnega časa za iskanje alternative ločitvenemu sporazumu o brexitu, ki so ga britanski poslanci dan prej zavrnili s prepričljivo večino.

JURE KOSEC

Britanski poslanci so presodili, da bi padec vlade in razpis predčasnih volitev

Theresa May je že napovedala začetek pogovora s parlamentarnimi strankami o možnih alternativah ločitvenemu sporazumu.

v trenutku velike negotovosti državi prinesel več škode kot koristi. Vlada si je med glasovanjem zagotovila 325 glasov podpore, 19 več, kot jih je zbrala opozicija. Takoj po koncu glasovanja je Theresa May napovedala začetek pogovorov s parlamentarnimi strankami o možnih alternativah ločitvenemu sporazumu. Toda predstavniki opozicije so vztrajali, da se bodo z vlado pogovarjali zgolj v primeru, če ta vnaprej izključi možnost brexita brez dogovora, kar pa je premierka do zdaj zavračala. V današnjem *Delu* analiziramo, kam lahko privede parlamentarna blokada in kako na brexit gleda svet.

▶ STRANI 4, 7

Domovi pri nas polni, kako je v Avstriji?

Do starejših prijazno Cene domov so različne, a stanovalce vse bolj bremenijo

LJUBLJANA – V slovenskih domovih za starejše manjka več kot 1600 prostih mest, potem ko imamo na voljo skupaj 18.227 mest, od tega dobrih 5000 v zasebnih domovih s koncesijo. V Avstriji imajo okoli 850 domov, 400 javnih in 450 zasebnih.

SILVA ČEH

Cene v slovenskih domovih za starejše so različne, povprečno dosegajo slabih 21 evrov, za najzahtevnejšo oskrbo je treba odšteti skoraj 33 evrov, najvišje cene za najzahtevnejšo oskrbo na dan v zasebnih domovih presegajo 46 evrov. Jaka Bizjak, sekretar skupnosti socialnih zavodov, opozarja, da zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje nikoli ne

odobri najvišjega dodatka in celo osebam z demenco, ki so povsem odvisne od tuje pomoči, dodeli najnižji dodatek. Na problem zviševanja cen dodatnih storitev opozarja s protestnim pismom v imenu stanovalcev Doma za starejše Tabor v Ljubljani tudi dr. Ignacij Voje, predsednik Sveta upokojencev v tem domu; pismo so poslali na vlado, državni zbor, ministrstva in druge odločevalce ter medijem.

Monika Badilla iz sklada Socialni Dunaj pojasnjuje, da sklad skrbi za to, da Dunajčanke in Dunajčani, ki potrebujejo nego in oskrbo, to tudi dobijo. Avstrijska vlada je leta 2017 za dolgotrajno oskrbo in nego namenila 2,6 milijarde evrov.

▶ STRAN 12

DOBRO JUTRO

Poštar v snegu

»Halo, dober dan. Bi lahko ugotovili, kaj se dogaja s pošiljko, ki bi jo morala dobiti iz Slovenije?« Poklicala sem na glavno pošto v Beogradu, ker paket knjig, ki so mi ga poslali iz Ljubljane, po dveh tednih še vedno ni prispel na moj naslov. »Seveda,« mi prijazno odgovori ženski glas. »Povejte mi vaš naslov.« Povem. Glas na drugi strani linije postane nekako sočuten. »Kot vidim, je vaš poštar doživel infarkt, tako da dostave ne bo, dokler ne dobimo novega..., a, kot veste, poštarjev je premalo...« Mine še en teden in spet pokličem. »Mar ne vidite, koliko je snega,« pravi prijazen glas na drugi strani, ne da bi me prej vprašal za naslov. »Naj počakam do pomladi? Ali do zamenjave vlade?« vprašam. »Tu, tu, tu,« mi odgovarja telefon.

»Seveda ni dostave,« mi pojasnjuje prijateljica. »Ni dovolj plugov. Pa tudi poštarjev ni dovolj.« Saj me ne skrbi, a moram v kratkem odpotovati iz Beograda. Do kolen zagazim v sneg in se odpravim na pošto. »Vaš naslov?« Povem ga. Pošiljka je iz Slovenije,

pojasnim. »Ah, da,« pravi uslužbenka. »Na carini je. Veste, vse, kar prispe iz Evropske unije, mora skozi carino, a...,« malce utiša glas, kot da bi ji bilo neprijetno. »tisti na carine ne delajo vsak dan..., saj veste, zima je in sneg... in tako je to pri nas.« Navadila sem se že, da z velikim razumevanjem prikimavam ob sovražnih padavinah in zdravstvenih tegobah naroda, osvetljenega z okrasnimi lučkami, kot da ne želi zamuditi niti enega samega novega leta od vseh mogočih kultur in koledarjev. Če že imam kakšno pripombo, se lahko odpravim na protestni »sprehod«, ki se je spreminil v sobotno tradicijo. »Vzemi s seboj piščalko,« me opomin prijateljica. Žvižgam. Za poštarja in njegovo srce. Za beograjsko pomlad. Za zamenjavo vlade. Za knjige, ki še vedno niso prispele s carine, čeprav se je lanski sneg stopil. »A napovedujejo novega,« pravi ljubežni glas s pošte. Saj ni pomembno. Brali bomo, ko bodo ugasnile novoletne lučke.

ZORANA BAKOVIĆ

FOTO MATEJ DRUŽNIK

Vonnova se zaveda, da bo najnevarnejša Ilka

Smučanje Štuhečeva sproščena, po poškodbi se vrača ameriška zvezdnica

CORTINA D'AMPEZZO – Poseben konec tedna se obeta v Cortini d'Ampezzo. Po dveh zmagah in slabem mesecu dni premora se bo s tekmicami spet spopadla Ilka Štuhec, po poškodbi pa se prvič v sezoni v konkurenco podaja največja zvezdnica alpskega smučanja Lindsey Vonn. Po dvojni zmagi v Val Gardeni je te dni v Dolomitih Ilka favoriti, ampak ne smemo pozabiti tudi Tine Weirather in Nicole Schmidhofer. Dekleta se v vrhu hitrih disciplin menjajo, tudi Mikaela Shiffrin je nevarna v

superveleslalomu. Razburljivo bo! je napovedala Američanka. Novih dokazovanj je lačna Štuhečeva, ki je v intervjuju za *Delo* opozorila, da se na vsaki tekmi bori s časom in ne z Vonnovo ali drugimi tekmicami. M. F.

▶ STRAN 18